Aadressiandmete käsiraamat

Downloaded 05.10.2026

Viimati uuendatud 22.08.2025

Sisukord

4. Vajadus kohanimede järele **3**
4.1. Teemärgid on meil veres **4**
4.2. Milleks korrastada aadressiandmeid **5**
4.3. Kohanimi ja aadress - kõik ju teavad, mis need on **6**
4.4. Probleemidest aadressiandmete korrastamisel **7**
4.5. Nimed ja numbrid siltidel elavad oma elu **7**
4.6. Siltide kultuur **9**
4.7. Mõistetes on segadus **19**
4.8. Osa süsteemist on inimeste peas **22**
4.9. Soovides on vastuolu **23**

4. Vajadus kohanimede järele

Mikk Sarv on öelnud, rääkides oma blogis ökoloogilisest jalajäljest:

… on oluline veel peatuda sellel, kuidas maa ja maastik inimest kõnetavad. Selle kahekõne jäljeks on kohanimed ning inimeste jaoks olulised ja väega paigad maastikus. Maa vajab inimest samuti, nagu inimene vajab maad.

Kohanimed ja aadressiandmed on sidusandmed enamiku teiste valdkondade andmete vahel. Mistahes valdkonna teenuse või andmetega tegeletakse, varem või hiljem tekivad küsimused *kus?* ja *kuhu?*.

Võib küll arvata, et tänapäeva maailmas saab enamiku asju ära ajada ilma kuhugi kohale minemata interneti teel, kuid niipea, kui tegu on reaalse inimesega, kellel on vaja kuhugi minna, või esemega, mida on vaja kuhugi viia, tulevad ikkagi mängu samad küsimused.

Masinatega andmete töötlemisel ei ole oluline, kas aadressiks märgitakse mingi suvaline sümbolite jada või kaunis sõna. Samas on inimese jaoks vägagi tähtis, mis on tema aadress, mille järgi teda leitakse. Keegi ei soovi, et tema aadressil oleks halvustav kõla. Sageli soovitakse näiteks arvu 13 vältida. Seepärast ei ole suvaline sümbolite jada aadressi asemel inimeste maailmas kuigi hea lahend. Ja selleks ongi vaja kohanimesid ja koha-aadresse.

Koha-aadress ei ole kellegi isiklik omand, vaid kuulub avalikku ruumi, teenindades nii hoone, korteri ja maaüksuse omanikku kui ka kõiki teisi inimesi, kes selle objekti andmeid kasutavad, siis ei kehti maa- või majaomaniku piiramatu võim kohanime või koha-aadressi valikul.

Arvestama peab avalike huvide ja seadustega. Kuigi kohanime roll on eelkõige koha tähistamine (sh leitavuse tagamine), saame lisaks öelda, et Eesti riik on põhiseaduse kohaselt loodud muu hulgas eesti keele, kultuuri ja rahvuse säilimise eesmärgiga. Seega peab ka kohanimede ja koha-aadresside valikul järgima nii keele kui kultuuri nõudeid, sest nad on avaliku keeleruumi osa.

Viimati uuendatud 11.01.2023

4.1. Teemärgid on meil veres

Kohalikel elanikel on teemärgid n-ö veres ning nad ei vaja oma tuntud keskkonnas liikumiseks mingeid aadresse. Kellelgi ei ole ju tuttavas ümbruses liikumiseks vaja maakaarti ega kompassi.

Rändlinnud leiavad samuti kohad üles ilma kohanimesid teadmata ja sõnu kasutamata.

Niipea, kui mängu tulevad inimühiskonna loodud keerukamad ülesanded ja võõras keskkond, kus tuleb koht üles leida, peab kasutama sõnu. Siinjuures võib teatud juhtudel piisata sellistest teadmistest, et tädi Maali elab suure tamme juures kollases majas, selle juures on lapiline kuri koer ja lõhnav floksipeenar ning talvel kolib tädi Maali linna õe juurde. Küsi küla vahel kellelt tahad, kõik võivad seletada, mingeid aadresse siin vaja ei ole.

Tänapäevane elutempo ei võimalda pidevalt kohalike inimeste küsitlemisega tegeleda, vaid eeldab juba kogutud info olemasolu registrites ja kaartidel. Lisaks on maal inimasustus üsna hõre ja küsida ei ole kelleltki, samuti võib olla vaja kohale minna öösel, kui inimesi liigub väga vähe.

Sageli on ülimalt oluline koha **kiire** ülesleidmine. Näiteks kui on vaja seletada kiirabiauto juhile, kus tädi Maali elab, siis on väga tähtis suuta seostada asukohta looduses kaardiga, mida kiirabi kohalejõudmiseks kasutab.

Oluline on tagada kohanimede ja koha-aadresside info kaartidel ning asjaolu, et kaardil olev nimi oleks ka kohalikele inimestele teada. Nimed teeb meeldejäävaks aga see, kui need antakse kohta tõeliselt iseloomustava teabe alusel ja kui neid kasutatakse pikka aega, ning mis kõige olulisem: **tähistatakse ka looduses vastavate siltidega**.

Sageli väidetakse, et kõik on juba 30 aasta jooksul välja kujunenud ega taheta midagi muuta. Soovitame vaadelda asju pikemas perspektiivis. Järgida tuleb põhimõtet, et hästi tehtud asjade korral on need kasutuskõlblikud ka 200 aastat ja rohkemgi peale valmistamist ega tekita kellelegi lisaprobleeme, samas kui läbimõtlemata ajutised lahendused, mis esmapilgul kuidagi töötavad, tekitavad kõigile, kes nendega kokku puutuvad, kui mitte tõsiseid probleeme, siis vähemalt hämmingut ja arusaamatusi.

Viimati uuendatud 30.12.2022

4.2. Milleks korrastada aadressiandmeid

Kui seadustest tulenevad nõuded kõrvale jätta ja vaadelda aadresside korrastamise vajadust lihtsalt terve mõistuse seisukohast, siis võiksime piltlikult välja tuua mõned eluvaldkonnad, kus koha-aadressi kohaleviiv funktsioon on inimelude, vara, riigi toimimise, oodatud külaliste kohalejõudmise, postisaadetiste sihtkohta jõudmise, turisminduse toimimise ja muu jaoks kriitilise tähtsusega.

Lõpuks võime tõdeda, et ainul juhul, kui teil on ükskõik, kus te viibite, pole koha-aadress ja kohanimi vajalikud.

Viimati uuendatud 20.12.2022

4.3. Kohanimi ja aadress - kõik ju teavad, mis need on

Iga inimene puutub elus kokku paljude kohanimede ja aadressidega. Seepärast arvab ka enamik inimesi, et need on iseenesestmõistetavalt olemas ja neid ei ole vaja muuta. Kui aga ehitustegevuse käigus olukord muutub, tuleb ka aadresse muuta.

Kuidas siiski tagada, et kohanimed ja koha-aadressid täidaksid kohaleviivat funktsiooni ja samas sobiksid ka kultuuriliselt keskkonda? See nõuab süsteemset mõtlemist ning valdkonna ja piirkonna ajaloo ning kultuuri põhjalikku tundmist. Kindlasti eeldab see ka valdkonna mõistetest ühtset arusaamist.

Viimati uuendatud 11.01.2023

4.4. Probleemidest aadressiandmete korrastamisel

Aadresside määramisel ja korrastamisel tekib hulgaliselt küsimusi. Käsitleme neist mõningaid.

Nimed ja numbrid siltidel elavad oma elu ning tekitavad segadust ja takistusi andmete korrastamisel. Mõistetes tuleb ette arusaamatusi ja seetõttu ei ole suhtluspartnerile (näiteks omavalitsuse ametnikule või maaomanikule) sageli arusaadav, millest üldse jutt käib. Osa andmeid ei ole üheski registris registreeritud, vaid on ainult kohalikele inimestele teada, seega ei ole need andmed kaasatud ühtsesse süsteemi ning seepärast jääb osa analüüside ja otsuste tegemiseks vajalikku teavet puudu.

Aadressiandmed ja kohanimed kuuluvad üldise kultuuri hulka ning olukorda saab muuta üksnes üldise teadlikkuse kasvu kaudu nagu iga teisegi valdkonna puhul.

Viimati uuendatud 25.04.2022

4.5. Nimed ja numbrid siltidel elavad oma elu

Ametlik aadress on kohaliku omavalitsuse määrata, sildid majadele paneb enamikus omavalitsustes iga omanik ise (vastavalt omavalitsuse poolt kehtestatud regulatsioonile). Paar näidet selle kohta, kuidas inimesed oma aadressi suhtuvad (pildid on tehtud 2011. aastal):

KATASTRIÜKSUSE AADRESS:
Harju maakond, Viimsi vald,
Kelvingi küla, Eha tee 22

KATASTRIÜKSUSE AADRESS:
Harju maakond, Viimsi vald, Kelvingi küla,
Meresihi tee 45 // Roo tee 10

Ilmekalt näitab inimese suhtumist koha-aadressidesse, kohanimedesse ja ilmselt veel paljudesse asjadesse tema postkast. Siinkohal üks näide:

Võtab aega, et inimeste suhtumist ja arusaamu muuta, kuid ühiste jõupingutustega on see siiski võimalik. Õigete siltide ja viitade panemine aianurkadele, postkastidele, hoonetele, trepikodadele ja korteritele on ülimalt oluline. Tegu ei ole formaalse küsimusega, vaid need sildid võivad päästa inimelusid – seda kinnitab päästeamet meile igal kohtumisel.

Eestis valitseb olukord, kus majade tähistus on suuresti puudulik, selle tagajärjel ei jõua abistajad aga tihti piisavalt kiiresti abivajajani. Abistajad võivad olla nii kiirabi, päästemeeskond kui ka politsei. Maa- ja Ruumiamet üritab aidata sellele probleemile lahendusi leida, kuid esialgu piirdutakse eelkõige teavitustööga. Loodame, et appi tulevad ka kodanikualgatuslikud tegevused, näiteks „Teeme ära" kampaania. Tulevikus on kavas see oluline valdkond siiski ka seadustega reguleerida.

Nii nagu kunagi hakati suitsutaredele korstnaid ehitama ja põllu peal käimise asemel kemmergukultuuri edendama, on saanud täissuitsetatud kontoritest ja baaridest puhta õhuga ruumid, autodes kasutatakse laste turvatoole jne. See kõik on võtnud oma aja, kuid praegu on need asjad juba iseenesestmõistetavad. Soovime jõuda ka selleni, et koha-aadress ja kohanimi ning silt viiksid kohale.

Ühe rõõmustava näitena saame tuua siinkohal selle, et mitmeid aastaid oli Tallinna ja Tartut ühendaval maaneel Emajõe sillal sildid SUUR EMAJÕGI, 2014. aastal vahetati sildid ära ja nüüd vastab sildil olev kiri ka kohanimeregistris olevale ametlikule nimele: Emajõgi.

Siltide kaudu kinnistuvad paljud nimed inimeste mällu. Seega võib sildi kirjutaja osutuda tunduvalt tähtsamaks kohanimemäärajaks kui kõik selleks valitud ja seatud asutused ja inimesed koos oma teooriate, raamatute ja registritega kokku. Seepärast on oluline, et kui mingi nimi või aadress kehtestatakse, muudetaks ära ka vastavad sildid ja viidad ning paigutataks vajaduse korral ka uusi. Vastasel juhul ei tarvitse nimi ja aadress ikkagi toimida.

Teeseaduse kohaselt peab sildid ja viidad teedele paigutama ja kohanimed kirjutama vastavalt kohanimeregistris olevale nimekujule.

Viimati uuendatud 11.01.2023

4.6. Siltide kultuur

Sageli leiavad inimesed, et aadressi ei saa muuta, sest sildid on juba olemas ja uute tegemine on kallis. Siltide paigutamine hoonetele on ülitähtis kiireks koha leidmiseks. Toome paar näidet siltidest, mille paigaldamine ilmselt ei olnud kulukas, kuid koha leiab nende abil hõlpsasti (kuigi esteetiline pool jätab ilmselt soovida). Eratee algusesse on paigutatud viit, mis näitab, millise numbriga hooneteni selle kaudu pääseb:

Mõnikord on silt küll paigaldatud, kuid selle eest ei ole hiljem hoolt kantud. Sellisel juhul ei tarvitse hooneid enam üles leida. Pealegi peab arvestama, et taoline ligipääsule viitav silt oleks nähtav mõlemalt poolt tulijale:

Selline number postkastil ei maksa ilmselt omanikule kuigi palju, kuid toimib koha leidmisel väga edukalt.

Väga hästi toimiv, kuigi mitte väga kena silt majal aitab kohta edukalt leida:

Mõnikord on tuntud objektide aadressiks ka hajaasustuses määratud liikluspinna järgne aadress, kuigi enamik inimesi teavad kohta ikka pigem selle objekti nime järgi (seda aga koha-aadressis ei kajastata):

Sildi võib paigutada ka akna taha – nõnda ei ole karta selle hävimist loodusjõudude ega ka vandaalitsejate tegevuse tagajärjel. Samuti on taoline silt ilmselt mõnevõrra odavam maja seinale paigutatavast sildist.

Hajaasustuses on tavaliselt aadressideks nimed. Kuigi ametlikus koha-aadressis juurdemõeldavat sõna ***talu*** välja ei kirjutata, võib postkastile ja näiteks kirjaümbrikule selle julgesti kirjutada.

Ühe probleemide grupi moodustavad sellised juhtumid, kus ühel maaüksusel asub mitu eluhoonet. Näiteks **Raadiku tn 8** Tallinnas. Ehitisregistris ja seega ka ADS-i infosüsteemis olid pikka aega kõigi sellel maaüksusel paiknevate hoonete aadressiks Raadiku tn 8. Andmed hoonete siltidel ja andmekogudes ei kattu, sest inimesed teavad olevat hoonetel erinevad aadressid: Raadiku tn 8/1; Raadiku tn 8/2 jne. 2014. aasta sügisel on nende hoonete andmed ka registrites korrastatud.

Kaldfotolt (2021):

Juhul kui andmed registrites ei ole korrastatud, siis neis hoonetes ei pruugi inimesed õigeaegselt politsei või päästeteenistuse abi saada, sest teatavad oma aadressi majadele paigutatud siltide järgi. Samas ei leia neid andmeid vastavatest registritest, kui omavalitsus ei ole neid registritesse sisestanud.

Kui hoonetel olevad sildid ei lähe kokku registrites olevate andmetega, võib juhtuda, et nende majade elanike post satub valesse postkasti. Õnneks jääb selliseid probleeme üha vähemaks.

Viimati uuendatud 11.01.2023

4.7. Mõistetes on segadus

Sageli valitseb inimeste arusaamades segadus, kui räägitakse kohanime ja koha-aadressiga seonduvatest mõistetest. Koha-aadressina mõistetakse ja kasutatakse segiläbi alljärgnevat.

- **Talu nimi**

Talu on Eestis laialt levinud liigisõna maal asuvale majapidamisele (eluhoone koos kõrvalhoonete ja maaga). Kuna liigisõna ***talu*** ei ole läbi ajaloo kaartidele ega registritesse kantud, siis on ta traditsiooniliselt juurdemõeldav ega vaja ka tänapäeval ametlikes aadressides väljakirjutamist.

Seega talu nimi ei ole sageli üheski registris kirjas ja eksisteerib pigem traditsioonides ja inimeste teadvuses, mõnikord ka ettevõtete nimedes ja siltidel.

Kui analüüsisime (aastal 2015) äriregistrisse kantud ettevõtete nimesid, milles esineb sõna ***talu***, siis selliseid

on kokku umbes 4700. Nende hulgast ainult 1/5 on sellised, mis on sama nimega leitavad ka aadressiandmete süsteemist maaüksuste nimedena.

Seega saamegi väita, et kuna registrites talu nime enamasti ei registreerita ja asukohaga kaardil ei seostata, siis ei saa seda kasutada koha leidmiseks. Äriregistri näitel võib talu nimi juhuslikult kokku langeda katastriüksuse nimega – kui sellel üksusel tau päriselt tegutseb, siis saab seda nime kasutada aadressiandmetes.

Sageli (4/5 juhtudest) on aga talu nimi ja katastriüksuse nimi täiesti erinevad:

KATASTRIÜKSUSE AADRESS:
Viljandi maakond, Karksi vald, Tuhalaane küla, Metsanurga

Tänapäevases käsitluses on talu pigem majandusüksus, mis võib, aga ei pruugi olla ühe pere omandis. Samuti ei tegutse tänapäeval sellised majandusüksused mitte ühes kohas, vaid kasutavad oma tegevuses paljude erinevate nimedega maaüksusi. Seega ei saagi talu kui majandusüksust seostada ainult ühe kohanimega. (vt lisaks peatükki "**1. Mõisted**").

Samas on oluline rõhutada, et liigisõna ***talu*** lisamine maal asuva maaüksuse (elupaiga) nimele on täiesti loomulik käitumine ning see, et seda liigisõna registritesse ja kaardile ei kanta, ei ole kasutamise juures takistuseks. Samuti võib liigisõna kirjutada nimetuumaga kokku (nt Metsatalu). Sel juhul muutub see liigisõna

juba nimetuuma osaks ja on ka ametlikes registrites ja kaartidel olemas. Samas tuleb jälgida, et sel juhul nimi liiga pikaks ei veniks (nt Jaani-Mardiotsatalu).

- **Firma nimi**

  Äriregistris registreeritud ettevõtte nimi ei ole lihtsal meetodil kaardiga seostatav, seega on ta koha leidmiseks sobimatu. Mõnel juhul võib firma nimi langeda kokku katastriüksuse aadressiga, sel juhul saab seda kasutada ka koha leidmiseks. Kuna aga ettevõtete nimedele ei laiene samad nõudmised nagu kohanimedele ja koha-aadressidele, siis võib juhtuda, et peale koha-aadressi korrastamist firma nimi ja koha-aadress enam kokku ei lange. See on ka sageli üks probleem, mille pärast maaomanikud katastriüksuse nime muutmisele vastu seisavad.

  Seaduse kohaselt tuleb ainult firma ärihuvides pandud võõrapärane koha-aadress ära muuta, kui ei ole muid põhjendusi, miks keeleliselt võõras nimi peab alles jääma.

- **Ärinimi**

  Ärinimi on kirjutatud näiteks poe sildile, see ei tarvitse olla üheski riiklikus registris. Selline nimi ei ole lihtsal meetodil kaardiga seostatav, seega on ta koha leidmiseks sobimatu. Kohalike elanike jaoks on selline siltidel põhinev kohaleidmise süsteem suurepärane, paraku ei sobi see aga kaugemalt tulijaile.

  Kui sildil olev nimi vastab koha-aadressi nõuetele, võib selle ka kehtestada katastriüksuse nimena, kuid siiski ei ole soovitatav igakordse ärinime vahetamise puhul hakata koha-aadressi muutma.

- **Toote nimi**

  Toote nimi on kirjas toodetel ja firma reklaamsiltidel ning seda levitatakse meedias. Sellised nimed võivad olla küll siltide vahendusel jällegi kohalikele inimestele teada ning toimida ka kohalejõudmiseks abistavalt, kuid kohanimena ega koha-aadressina neid siiski käsitleda ei saa.

  Probleem on sama mis ärinimede korral: toodete nimed ei ole üldjuhul väga püsivad ning ei ole mõistlik iga sildile kirjutatud nime kohanimena kehtestada.

- **Inimese nimi**

  Üsna levinud on, et kohta nimetatakse seal elavate inimeste järgi. Inimese nimi on kirjutatud ka postkastile ja majasildile ning seda peetaksegi kohanimeks ehk talu nimeks.

  Kui majja tulevad järgmised inimesed, siis hakatakse kasutama nende nime. Selline traditsioon õigustas end ehk varasematel aegadel talu esmaasukate korral ja sel ajal, kui sama nimega pere elas kaua aega (mitme põlvkonna vältel) ühes kohas. Siis jäigi see perenimi talule külge ja registreeriti registrites. Tänapäeval tuleks valida sobivamad talunimed.

  Endisaegsete talude korral oleks nüüd aeg otsida üles vana kohanimi, kasutada seda (lisades vajadusel hargtäiendi) ja jätta nimi igakordse uue omaniku (või omaniku nimemuutuse) korral muutmata.

- **Kinnistusraamatu registriosa nimi, nn kinnistu nimi**

  Seda andmevälja täideti kinnistusraamatus kuni 2013. aasta 1. juulini. See võib kokku langeda katastriüksuse lähiaadressiga, aga ei pruugi. Kinnistu registriosa pealkirja ossa kirjutatud kinnistu

nimi ei ole otseselt seostatav üheselt mõistetava asukohaga kaardil, sest ühte kinnistu registriossa võib kuuluda mitu katastriüksust ja igaühel neist võib olla erinev aadress.

Seejuures võivad ühte registriossa kuuluvad katastriüksused asuda ka eri maakondades. Omanik võib osta juurde maaüksusi ja lisada need samasse registriossa, müüa osa registriosas olevatest maaüksustest.

Registriosa nime (kinnistu nime) saab alates 2013 aasta 1. juulist muuta üksnes tühjaks, mingeid muid muudatusi selle andmeväljaga teha ei saa. Seega ei sõltu kinnistu nimi sellest, millise koha-aadressiga on parajasti registriossa kuuluvad maaüksused.

Kui kinnistu registriosa nimi langeb kokku kõigi sellesse registriossa kuuluvate katastriüksuste nimedega, siis on see kasutatav nende maaüksuste leidmisel, kuid samas võidakse leida ühe otsitava koha asemel mitu kohta. Seega ei ole kinnistu nime puhul tegelikult tegu mitte koha-aadressi ega kohanimega, vaid kohtade komplekti ühisnimetajaga (vt lisaks peatükki **„17.2. Kinnistu nimi ei ole koha-aadressi osa”**).

- **Katastriüksuse lähiaadress, sealhulgas katastriüksuse nimi**

  See on ainuke andmerühm siin käsitletuist, mida saab üheselt siduda kaardil asukohaga ning kasutada koha leidmisel. Veelgi täpsemalt on võimalik kohta leida hoone lähiaadressi järgi, juhul kui on olemas ka hoone asukohaandmed. Enamasti langevad hoone ja tema aluse maaüksuse (katastriüksuse) koha-aadressid kokku.

Eelkirjeldatud segadus on tingitud sellest, et koha-aadresside ja osaliselt ka kohanimede rakenduslikus valdkonnas puudusid reeglid kuni 2007. aastani.

Tänu riigi infosüsteemi arengule on aastal 2018 olukord märgatavalt paranenud. **Aadressiandmed** on kõigile tasuta kättesaadavad ning erinevad registrid kasutavad aadressiandmete süsteemist pärit aadresse.

Viimati uuendatud 30.12.2022

4.8. Osa süsteemist on inimeste peas

Infosüsteemide rajamise üks mõte on, et üksikute inimeste peas olev teave kogutakse kokku ning tehakse suuremale hulgale inimestele kättesaadavaks. Selline toimimine annab ühiskonna arengule suure hulga eeliseid.

Väiksema kogukonna kohaliku elu korraldamiseks piisab sageli, kui kasutusel on nn folkloorsed, suust suhu levivad kohanimed ja aadressid. Nende hulka kuuluvad ka eelnimetatud isikupõhised, firmade või füüsiliste isikute nimed, toodete nimed ja siltidel olevad nimed, mida ei ole registritesse kantud, kuid kaasaegse riigi ja ärisektori toimimiseks sellest ei piisa.

Keskselt toimiv aadresside ja kohanimede süsteem on paljude riikide arengusihiks, on rõõm tõdeda, et Eesti

saab olla selles teenäitaja.

Viimati uuendatud 25.04.2022

4.9. Soovides on vastuolu

On veel üks vastuolu, mis takistab aadressiandmete korrastamist ja inimeste andmetega seostamist infosüsteemides. **Inimestel on kaks vastukäivat soovi.**

1. Tahan kõiki teenuseid üha kvaliteetsemalt ja kiiremini saada!
    - Las riik ehitab meile siia tee, las omavalitsus ehitab meile siia lasteaia …
    - Meil oleks siia vaja uut vee- ja kanalisatsioonitrassi ning elektriliini – nii palju inimesi on juurde kolinud.
    - Tahan saada riigilt ja omavalitsuselt teavitusi oma elukoha lähiümbruse kohta, näiteks kui midagi ehitama hakatakse või on liikluskorralduse muutus.
    - Miks meil registripõhist rahvaloendust ei tehta – arenenud riikides (Saksamaal, Norras jm) loendatakse inimesed ja eluruumid üle ilma inimesi tülitamata.
2. Ma ei avalda enda asukohta (elukohta) ega hoonete andmeid riigile.
    - Rahvastikuregistrisse ma küll oma õiget elukohta ei ütle, pole riigi ega valla asi, kus ma elan.
    - Mul ei olegi kindlat elukohta, kord olen siin, kord seal.
    - Ehitisregistris tahetakse ju riigilõivu saada, ma saan oma sauna elumajaks ümber ehitada ka ilma ehitusloata.

Sellises olukorras on aga keerukas kvaliteetseid teenuseid pakkuda. Paraku ei saa tänapäeva teadmiste tasemel ilma asukohainfota paljusid teenuseid osutada.

Registrite andmete põhjal tehakse arvestused, kui palju ühes või teises piirkonnas inimesi elab, mis võivad olla nende igapäevased vajadused (näiteks kas on rohkelt lastega noori peresid või on pigem vanemad inimesed). Maksutulude laekumine sõltub sellest, kuhu inimese elukoht on rahvastikuregistris registreeritud jne.

Inimeste kartus registris registreeritud ja üle loetud saada on sageli takistuseks avaliku sektori teenuse saamisel.

Loomulikult ei ole inimesed ammugi enam sunnismaised ja elavadki kord suvilas, kord linnas, ja tulevikus võiksid registrite tehnilised võimalused tagada ka selle info töödeldavuse. Siiski on ka praegu võimalik määratleda üks elukoht peamisena ja nende andmete alusel saaksid riik ja omavalitsus inimestega suhelda, nende vajadustega arvestada ning plaane teha.

Lisaks eeltoodule on valede või puudulike registriandmete korral tegu ka otseste lisakuludega andmete täiendava korrastamise ja kogumise tõttu. Näiteks rahva ja eluruumide loenduse tegemiseks kulutas riik 2011. aastal umbes 19–25 € iga inimese kohta. Iga rahvaloenduse kulud kasvavad võrreldes eelmisega kordades. Üle maailma on igakordne kulude kasv umbes 10-kordne. Seega 2021. aasta rahvaloenduse kulud

korrastamata andmete tõttu on üsna oluline kulu meie kõigi ühisest rahakotist.

Tänapäeva ühiskonna paremaks toimimiseks on vajalik, et info registrites oleks kvaliteetne igas mõttes, nii täielikkuse kui ka sisulise õigsuse poolest, ning lisaks on muidugi oluline info tekkelugu. Ühtlasi on vajalik, et ühiskonna hoiakud toetaksid heal tasemel registrite toimimist. See tagab ühiskonna jätkusuutlikuma toimimise ja aitab kulusid kokku hoida.

Andmekvaliteedi osas on aastatel 2013-2020 astutud tubli samm edasi. Kui 2010. aasta alguse seisuga oli ainult umbes 80% inimestest rahvastikuregistri hoone tasemel aadresside alusel ADS-is olevate hoonete või katastriüksuste aadressidega seostatavad, siis 2020. a lõpus saame öelda, et seostatud on juba üle 99% rahvastikuregistri aadressidest ning oleme ka teiste riikide võrdluses selles osas esirinnas.

Üldine andmekvaliteet üha paraneb tänu omavalitsuste järjepidevale ja tõhusale tööle.

Viimati uuendatud 11.01.2023